

[Frode Jakobsen.]

ført krig, et løst samarbejde. Det sagde jeg ja til. Mit parti sagde nej til det og kaldte det Churchillbevægelsen. Under surmulen fik jeg lov til at deltage, når jeg pointerede, at jeg ikke repræsenterede andet end mig selv.

Den anden fase var en videre politisk udvikling mod en supernational union. Det sagde jeg nej til, det sagde socialdemokratiet nej til, det sagde hele Norden nej til, og derfor kløften mellem de seks og de andre. Jeg ønsker ikke at drille nogen, men alligevel kan jeg ikke lade være med at spørge: er flertallets ja i dag ikke at søbe den kål, som man dengang spyttede i?

Den tredje fase kom, dengang det ikke gik så let. De Gaulle kom i vejen. Det blev kun til „Fædrelandenes Europa“, ikke noget overnationalt, bare noget økonomisk. Da stemte jeg for at optage forhandling, det gjorde flertallet, og jeg mener, det ville være tåbeligt andet. Sverige gik også ind i den forhandling, udelukkede udtrykkelig ikke, at det kunne føre til fuldt medlemskab. I min tale, der blev citeret fra 1967, står der:

„Det faktum, at Sverige mener, at der i hvert fald er grund til at undersøge, om Sveriges neutralitet kan forenes med fuldt medlemskab, er meget talende. Det er bevis for, at der ikke er tale om en ensrettet udenrigspolitik.“

Hvad er forhandling? Det er at undersøge muligheder for, om man kan nå til enighed.

Den fjerde fase kom under forhandlingerne, nemlig da Sverige erkendte for vel kun et års tid siden, at fuldt medlemskab ikke kan forenes med retten til den selvstændige udenrigspolitik, som Sverige ønsker. Det, der var kommet imellem, var Haagmødet i 1969 med Davignonrapport og Wernerrapport som resultat. Jeg er nået til det samme resultat under alvorlig afvejen af for og imod, og jeg har ikke lagt skjul på mine for og imod. Jeg mener, det er enfoldigt, om man uden overvejen tager et sådant skridt, og jeg mener, at det er uærligt, hvad enten man er modstander eller tilhænger, at man ikke åbent fremlægger både sine for og sine imod.

Jeg skammer mig ikke ved at indrømme, at jeg har lært noget, og jeg vil komme med en yderligere indrømmelse: jeg har måske nok været for langsom til at lære. Vi har

alle sammen en tilbøjelighed til at blive hængende i forestillinger, men jeg er ikke imponeret af hoveren fra dem, som enten ingenting har lært, eller som har foretaget en helt anderledes vending end jeg. Det er ingen skam at sige mening. Alligevel mener jeg, at det rigtigste udtryk ikke er, at jeg har skiftet mening. Det er rigtigst at sige, at jeg er blevet skuffet. Jeg har troet på de store ord fra vore allierede under og efter krigen, troet, at det hele drejede sig om frihed for alle uanset race, om den rige verdens solidaritet med den fattige, at NATO kun havde ét formål: værn for demokratiet, troet på slagordet: aldrig nogen europæisk nationalisme. I mellemtiden har jeg oplevet krigen i Vietnam og en række europæiske landes støtte til den krig, oplevet tidligere kolonimagters, Frankrigs og Englands, ja, også Tysklands, holdning til Sydafrika, Sydrhodesia, de portugisiske kolonier. I øjeblikket er vi vidne til stærke bestræbelser fra EF-landes side for at drage det fascistiske Spanien ind i EF. Måske var det naivt af mig at tro på de store ord, og naivitet er i hvert fald ingen politisk dyd. Men man kan kun bebrejde mig naivitet, hvis man samtidig vil indrømme, at man aldrig selv har troet på de samme store ord, som man også har brugt.

Man efterlyser konsekvens. Jeg synes, det er, som om man ikke rigtig har forstået, hvad konsekvens er. Konsekvens er ikke at holde fast ved nogle organisationsformer. Det kan kun være nogle redskaber, som man må smide væk, hvis man mener, at de ikke er de rigtige. Konsekvens er at holde fast ved sine ideer. Konsekvens kan netop kræve brud. Jeg indrømmer, at den slags konsekvens kræver mere selvstændig tankevirksomhed, og også at det undertiden kan koste én noget personligt. Men jeg holder fast ved, at troskab over for ideer er en dybere troskab end troskab over for apparater.

(Kort bemærkning).

**Bernhard Baunsgaard:** Jeg er ganske enig i de ord, der blev sagt her af det ærede medlem hr. Frode Jakobsen om, at vi ikke kan tage citater fra for 10 år siden frem og sige: sådan blev der sagt, og så må det være rigtigt i dag. Jeg synes også, det var en rigtig bemærkning, at det, det gælder om, er at